

Javaslat a

„Dankó Jánosné életútja, és 30 éves Kondorosi Rózsa Pávakör vezetői munkássága”

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Arany-Tóth Anita

Arany-Tóth Anita
Aláírás

Kondoros, 2024.11.29.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Arany-Tóth Anita

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Arany-Tóth Anita

Levelezési cím: 5553 Kondoros, Iskola u. 2/6

Telefonszám: 70/3819307

E-mail cím: dfkki.konyvtar@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

„Dankó Jánosné életútja, és 30 éves Kondorosi Rózsa Pávakör vezetői munkássága”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

agrár- és élelmiszergazdaság
ipari és műszaki megoldások
természeti környezet

egészség és életmód
kulturális örökség
turizmus és vendéglátás

épített környezet
sport

a szakterületi besorolás indokolása:

Dankó Jánosné 30 évig tartó vezetői munkássága, a Kondorosi Rózsa Pávakör élén méltó arra, hogy kondorosi értékévé nyilvánítsák. Az ő munkássága nemcsak a népzenei hagyományok megőrzését és továbbadását szolgálta, hanem a közösség életének gazdagításában is kiemelkedő szerepet játszott, irányításával a Kondorosi Rózsa Pávakör olyan értékeket közvetített, amelyek erősítették a magyar kultúra gyökereit és hozzájárultak a helyi identitás megőrzéséhez. Az ő elkötelezettsége, fáradhatatlan munkája és szeretetteljes vezetése nélkülözhetetlen volt a csoport sikereihez.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

igen

amely nemzetiség:²

nem

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Dérczy Ferenc Könyvtár és Községi Ház, 5553 Kondoros, Iskola utca 2/6.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve: Kondoros települési értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Dankó Jánosné, született Frankó Zsuzsanna (Kondoros, 1936.12.07.– Békéscsaba, 2014.03.08.) életének valamennyi fontos állomása szülőhelyéhez, Kondoroshoz köti. Édesapja földművesként, édesanyja háztartásbeliként dolgozott. Tőlük tanult csengő hangon dalolni és szlovák nyelven beszélni. Az általános iskola után a Szarvasi Tanítóképzőben tanult 1951-től. 1956-ban vette kézbe oklevelét, s helyezkedett el a Kondorosi Általános Iskolában, mint tanító. Szintén ez évben házasságot kötött Dankó Jánossal. Fiuk, Dankó István 1962-ben született. 1960-ban megkezdte tanulmányait a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola rajz-földrajz szakán, levelező tagozaton.

1974-ben kondoroson megalakult Rózsa Pávakör vezetője lett, és 30 évig töltötte be a szakmai vezető pozíciót. Munkásságát Kondoros Nagyközség Önkormányzata 2004. augusztus 20-án „Kondoros Nagyközségért” emlékéremmel ismerte el. 1991 végén nyugállományba vonult. Dankó Jánosné, a Kondorosi Rózsa Pávakör szakmai vezetése során számtalan elismerést kapott:

Arany páva díj (Orosháza, 1999.02.20.; Túrkeve, 2001.05.19.)

„Kondoros Nagyközségért” emléklakett (Kondoros, 1996.08.17.)

Számtalan szlovák és magyar nyelvű elismerő oklevelet kaptak fellépéseik során.

A dal a lélek virága a kondorosi Rózsa Pávakör 20 éves története (1974-1994) címmel a kondorosi Egyesített Közművelődési Intézmények Könyvtára és Községi Háza 1995-ben megjelent kiadványa mutatja be a pávakör történetét.

A könyv Dankó Jánosné emlékére, a különböző pávaköri rendezvényeken elhangzott beszédeit, a pávakört méltató személyek köszöntőleveleit, a pávakör életének főbb eseményeit (1995-2004) és az elismerő szlovák nyelvű okleveleket egy csokorba szedve mutatja be.

Kondoros faluja címmel a Rózsa Pávakör dalait tartalmazó CD/kazetta 2000-ben jelent meg. Az összeállítás magyar és szlovák népdalokat tartalmaz településünk, illetve megyénk folklórijából.

Síremléke Kondoros Város Köztemetőjében található.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Dankó Jánosné pedagógiai és énekkar-vezetői munkássága példamutató és méltó az elismerésre. Az ő elhivatottsága, szakmai tudása és embersége különleges értéket teremtett mind tanítványai, mind az iskolai énekkar tagjai számára. Pedagógiai munkásságában kiemelkedő volt az a szeretetteljes és inspiráló légkör, amelyben tanítványait a zene, a művészetek és az élet szépségeire tanította. Az ő iránymutatása mellett a gyermekek, a fiatalok nemcsak zenei készségeiket fejleszthették, hanem értékrendjükben, emberi kapcsolataikban is gazdagodhattak. Számára a tanítás nem csupán szakma, hanem hivatás, amelyben minden nap a legjobbat nyújtotta. Énekkar-vezetői tevékenysége során Dankó Jánosné képes volt olyan közösséget teremteni, amelyben az összetartozás és az együtt alkotás élménye áll a középpontban. Dankó Jánosné munkáját a szakmai igényesség, az emberek iránti szeretet és a zene iránti szenvedély jellemezte. Az ő példája azt mutatja, hogy a pedagógia és a művészet kéz a kézben járhatnak, és hogy az elhivatott vezetés mekkora hatással lehet a közösségre és a kultúrára. Az ő munkássága igazi kincs mindazok számára, akikkel kapcsolatba került.

A Kondorosi Rózsa Pávakörben betöltött vezetői tevékenysége, nemcsak a művészeti színvonalat emelte, hanem egy összetartó közösséget is épített. Képes volt inspirálni és motiválni a tagokat, akik ezáltal még szívből jövőbben adták át a népzene varázsát a közönségnek.

Dankó Jánosné munkája méltó példa arra, hogyan lehet hittel, szorgalommal és lelkesedéssel a kulturális értékeket tovább vinni és a közösségi életet gazdagítani. Hálásak lehetünk neki azért, hogy életben tartotta a népdalok szépségét és a hagyományok tiszteletét, miközben szeretetteljes atmoszférát teremtett a Pávakör tagjai számára.

Munkásságának 20. évében ezt vallotta:

„20 év óta erősödik bennem az az érzés, hogy az éneklés megszépíti az emberek életét. Azokét is, akik művelik, azokét is, akik hallgatják. Ennyi idő alatt sok-sok népdalt tanultunk egymástól. Mindig azt a dalt tartottuk a legszebbnek, amit a legutóbb tanultunk. Nem tettünk különbséget magyar vagy szlovák, szomorú vagy vidám dal között. Hétfői napokon mienk lett őseink kincse; ünnepnapokon – amikor a közönségnek énekelünk – már mi melengettük meg dalainkkal a hallgatóság szívét.

S milyen méltósággal álltak a színpadon pávaköröm tagjai! Árad belőlük egy belső sugárzás. Tudatában vannak annak az egyszerű ténynek, hogy „kincs van az ő birtokukban”. Kondoros dalhagyományát, szokásait éltetik tovább. Nem engedik feledésbe merülni, kiveszni azokat.

Boldog vagyok, hogy életemből 20 évet ebben a közösségben tölthettem, ahol egymást tisztelve és a zenét szeretve dolgoztunk, mert így érdemes élni.”

Részlet a 30. éves jubileumi beszédéből:

Tisztelettel köszöntöm kedves vendégeinket!

Amikor e néhány mondaton törtem a fejem, hogy „kedvest, s szépet” mondjak társaimnak, s vendégeimnek, Simonyi Imre költő gondolata jutott eszembe:

„Mert mindig ami csodaszép volt, mindig az múlik el.”

Ezt írta a költő, s milyen igaza volt!

Elmúlt a 30 év, de nem nyomtalanul. Gazdagabbak lettünk az énekelt dalok által.

Mert a DAL hatalom!! „Szébbé teszi az életet, a dalolók pedig a másokét is” - mondta Kodály Zoltán.

A mi 30 évünk tele volt szépséggel. Szépek voltak a hétfői próbák, s az izgalmas fellépések egyaránt.

Mindig úgy énekeltük csokrainkat, hogy messzire elhallatszon, hogy van egy Rózsa Pávakör, akinek minden tagja úgy énekel, hogy falujának dicsőséget hozzon.

Gondolatai a Kondorosért emlékérem átvételekor:

2004. augusztus 20-i ünnepségsorozat egyik számomra legemlékezetesebb napján meghívást kaptam az ünnepségre. Pisti fiammal mentünk a nagy eseményre.

Az első sorba ültettek le minket, Mravik Mihály kollégám és Petrovszki György katolikus plébános úr társaságába.

Először Mravik Mihály kollégám kapta a „Kondoros Díszpolgára” címet. A méltató szavak elhangzása után gondosan felépített, jól szerkesztett beszéddel köszönte meg a díjat Mihály. Majd mi ketten következünk, az atya és én. – Mi emlékérmeket kaptunk mindketten.

Én a Polgármester Úrtól kaptam a méltatást, az érmet, és egy szép csokor virágot. Remegő lábbal mentem ki, hogy megköszönjem a kitüntetést. Otthon mindent átgondoltam, de le nem írtam a mondandómat. Nem akartam olvasni azt, ami a szívemből jött. És fontosnak tartottam, hogy nézzek azokra, akik ezt a szép napot számomra megteremtették.

Körülbelül így hangzottak köszönő szavaim:

Köszönöm kedves mindnyájuknak, hogy az érem megajándékozásával ünneppé tették számomra ezt a napot!

Én a pávakörben végzett munkámért kaptam ezt a kitüntetést. Számomra az eltelt 30 év csodálatos volt. Minden próbára úgy mentem, hogy latolgattam, hogyan is tanítsam meg a következő dalt úgy, hogy énekes társaim számára öröm legyen. Mindig az lebegett a szemem előtt, hogy dalaink éneklésével hozzunk dicsőséget falunknak. Különben nem is volt nehéz ez a harminc év! Ha néztem a csillogó szemeket, s hallottam a csengő hangokat, az számomra minden fizetségnél többet ért, és ahogy mondani szoktuk, „hab a tortán”, hogy ma díjat is kaptam érte.

Búcsúzás (2004. december 30.):

„Szép és fájó emlékem fűződik ehhez a naphoz. Meghívott a pávakör egy ünnepélyes búcsúzóra. Az eljövő évben én már nem leszek a vezetőjük. Pisti fiammal mentünk a szlovák házba, a próbáink helyszínére. Az énekeseimen kívül ott voltak a szlovák önkormányzat tagjai és hozzátartozói.

Egy kis tere - fere után jött a köszöntés, köszönés, virág és ajándék átadás, no meg a sírás. Én sokáig tartottam magam, végül mikor láttam, hogy a kedves énekeseim szeméből potyognak a könnyek, elsírtam magam. Ha nem lettem volna beteg, de hogy hagytam volna ott őket. De hétről-hétre éreztem, nehezebben megy a járás, meg kell állnom, hogy levegőhöz jussak. Ez így tovább nem mehet. Be kell fejeznem! A csokor gyönyörű volt. Belőle egy szál is csodaszép. Hát még ekkora csokor. Másnap otthon Pisti még egyszer lefotózott a virággal, maradjon meg ez a szép gesztus.

Az ajándékom egy csodálatosan kivitelezett, nagyméretű értékes könyv:

„Koronák, kincsek, ékkövek” a címe. Otthon elgondolkoztam a címen. Nekem a pávaköröm a kincsem, énekeseim az ékkövek, s a korona az, hogy mi egymásra találtunk, s 30 éven át együtt énekelhettünk.

Amikor megköszöntem, őszintén kívántam, hogy tovább énekeljenek még sokáig. Mert Ők nagyon SZÉPEN tudnak énekelni.

Akkor már volt vezetőjük, aki tovább segíti őket, a jövő fellépések sikere felé.

Azután ettünk, ittunk, beszélgettünk, és is feloldódtam. Jókat énekeltünk, sorra vettük kedves dalainkat. Majd szóltam a flamnak, induljunk haza. A pávásaim maradjanak a szlovák önkormányzat tagjaival, sejtettem, ők fogják anyagilag támogatni őket.

Felálltam, s ők elkezdték énekelni:

Kell még egy szó, mielőtt mennél,

Kell még egy ölelés, ami végig elkísér

Az úton majd néha, gondolj reám.....

Itt már nem tartottam magam tovább. Hulltak a könnyeim, sírva jöttem ki az ajtón. Még kinn is hallottam, ahogy szállt az énekük.

Szép volt, de fáj!!

Utóirat: másnap kezembe vettem a könyvet, hogy ismerkedjem a benne található képekkel.

A szép, drága könyv borítójának belső oldalán egy kis darab nemzeti színű szalag van ragasztva. Csak úgy esetlenül, kicsit ferdén vágva; a lényeg, hogy ott legyen! Ekkor hatódtam meg igazán! Valaki a pávásaim közül ráérezett arra, hogy nekem ezzel nagy örömet szerez. Én mindig hangsúlyoztam, hogy mi magyarok vagyunk, s ezt kedves dalaink szépen, szemérmesen megfogalmazzák.

Ez az érzés ott kell, hogy legyen mindnyájunk szívében! S ezzel a kis szalag darabbal (mely egyáltalán nem illik oda) jelezte, nem hiába beszéltem a hazaszeretetről.

Ez a picli jelzés mindennél többet ér!! Köszönöm!”

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Forrás:

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/szlovakok/kondoros/a_kondorosi_rozsa_pavakor_tortenete/index.htm&ved=2ahUKewi3wNzFuvmJAxW00wIHHWiulrOQFnoECCAQAQ&usg=AOvVaw3hue1AKSbDhqGFgfUXI7nh

A Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház Helytörténeti gyűjteménye:
-Hanyecz Jánosné: Helytörténeti dolgozatok 2.

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális- dokumentációja *(1. sz. melléklet)*
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek *(2. sz. melléklet)*
 - Krajcsovics Andrásné, a Szlovák Önkormányzat elnökének, támogató nyilatkozata
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat *(3. sz. melléklet)*
 - Arany-Tóth Anita a dokumentáció benyújtója
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról *(4. sz. melléklet)*
 - Rigler Ivett a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház intézményvezetőjének hozzájáruló nyilatkozata

Fotódokumentáció

A 20éves a Rózsa Pávakör

1994. szeptember

Csoportkép, amelyen a kékfestő viseletű fellépő ruha látható.

**Negyedik sor (balról jobbra): Gerkál Mihály, Kürtös Pál, Gulyás Pál,
Brusznyczki Mihály, Gyöngyösi Pál, Hanyecz János.**

**Harmadik sor (balról jobbra): Kálló Bálintné, Kollár Pálné, Fityik Mihályné,
Kürtös Pálné, Rozsik Jánosné, Dobrotka Pálné, Filóczi Györgyné.**

**Második sor (balról jobbra): Gászó Józsefné, Petrovszki Pálné, Varga Pálné,
Dankó Jánosné, Pljesovszki Andrásné, Mező Mihályné, Karczagi Pálné.**

**Első sor (balról jobbra): Bandzsalné Opauszki Mariann, Ladnyik Jánosné,
Mráz Pálné, Szigetiné Jankovics Szilvia, Kellerné Opauszki Éva**

EMLÉKLAP

Köndere: 6

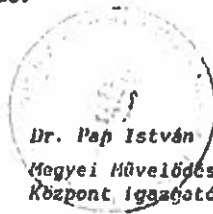
1995. szeptember 30. Csabaszabadi

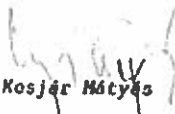
részére

A Szlovák Nemzetiségi Anyanyelvi Kulturális Napon
való részvételéért

Csabaszabadi, 1995. szeptember 30.

Hevesi József
Nemzetiségi és Etnikai
Kisebbségi Biz. titkára

Kosjár Máttyás
Csabaszabadi
polgármestere

DIPLOM

Ľudovému spevokolu
RUŽA
v Kondoroši

za účasť
na slávnostnom programe

Dni Slovákov
v Poľnom Berinčoku

Borgula Györgyné

predsedníčka organizácie

28. február 2004.

DIPLOM

pre

speváckej zbor "Peržci"
z Kondarostu

za účasť na Stretnutí slovenských
speváckych zborov v Sarvaši

v Sarvaši, 14. decembra 2001

Anna Franková
predsedníčka

Szigeti Erika
kultúrni referenka

A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánlólevelek

TÁMOGATÓ LEVÉL

Alulírott Krajcovicz Andrásné, a Szlovák Önkormányzat elnöke, támogatom, Arany-Tóth Anita azon javaslatát, hogy „Dankó Jánosné életútja és 30 éves Kondorosi Rózsa Pávakör vezetői munkássága” felvételt nyerjen a települési értéktárba.

Támogatásomat azzal indokolom, miszerint Dankó Jánosné, Zsuzsa néni, a Kondorosi Petőfi István Általános Iskola ének, rajz szakos tanára volt, több évtizeden keresztül. Sok-sok gyermekkel szerettette meg a gyermek, és népdalokat, és sok-sok gyermekkel ismertette meg a természet, és az épített környezet szépségeit, tanította meg azok kifejezését rajzban.

A népdalok, a zene iránti szeretetéből adódóan 1974-ben megalapította a Kondorosi Rózsa Pávakört. A pávakörnek jelentős számú női férfi, citerán is játszó tagja volt.

Zsuzsa néni nem csak énekelte, és tanította a csodálatos magyar, szlovák népdalokat, hanem gyűjtötte is azokat.

Az általa összeállított népdalcsokrok, valamint az előadásukkor viselt öltözet a legmagasabb követelményeknek is megfelelt.

Szelíd szigorának köszönhetően a Rózsa Pávakör hamarosan a Dél-Alföld egyik legsikeresebb, legismertebb népdalköre lett.

Országos ismertségre azzal tettek szert, hogy két szólamban is énekeltek a csodálatos magyar, és szlovák népdalokat. Ezt az országban működő számos népdalkörből nagyon kevesen vállalták fel.

Zsuzsa néni 30 évig vezette a Rózsa Pávakört. Végül egészségügyi okokból mondott le. A kórustól azonban nem szakadt el. Tapasztalataival, tanácsaival, tudásával, segítette a népdalkör, és az új vezető Látkóczki Miklósné munkáját.

Emlékét szívünkben megőrizzük. Munkásságának megőrzését a települési értéktárba javaslom.

Mindezeket figyelembe véve, kérem „Dankó Jánosné életútja és 30 éves Kondorosi Rózsa Pávakör vezetői munkássága” értéktárba történő felvételét!

Kondoros, 2024.11.29.

Krajcovicz Andrásné

Kondoros Város Szlovák Önkormányzatának
elnöke

A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott Arany-Tóth Anita hozzájárulok, hogy általam készített és benyújtott teljes dokumentációt, a Kondorosi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Kondoros, 2024.11.29.

Arany-Tóth Anita
Arany-Tóth Anita

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott Rigler Ivett, a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház Intézményvezetője hozzájárulok, hogy a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház helytörténeti archívumában lévő fényképeket, dokumentumokat, a Kondorosi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Kondoros, 2024.11.29.

